

Aan de Tweede Kamer
t.a.v. de vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018
2500 EA 's-Gravenhage

Amsterdam, 20 juni 2017
Betreft: Algemeen Overleg Armoede en Schuldenbeleid 21 juni 2017

Geachte leden van de vaste Kamercommissie,

Op 21 juni 2017 overlegt u met staatssecretaris Klijnsma over het armoede en schuldenbeleid. Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN) vraagt uw aandacht voor enkele zaken waar dak- en thuisloze jongeren (12.400) mee te maken hebben.

Het samenwerkingsverband Van de Straat heeft hier met regelmaat aandacht gevraagd voor jongeren in een kwetsbare positie die ondanks hun problematische schulden en inkomensproblemen toch hun startkwalificatie willen halen. Ook nu weer vragen wij met klem om structurele stappen te zetten in het voorkomen en oplossen van schulden voor jongeren die financiële ondersteuning ontberen in hun netwerk en zo gedwongen in armoede leven en met schulden bezig te zijn in plaats met hun toekomst.

Staatssecretaris Klijnsma heeft in haar brief van 6 februari 2017, onderzoeksresultaten toegezegd van een studie over de in-, door- en uitstroom van schuldhulpverlening van het stelsel van schuldhulpverlening, incl. de resultaten en uitgaven van het stelsel (nav motie van Koser Kaya en Karabulut). Wij hebben tot op heden nog geen onderzoeksopdracht dan wel resultaten van dit onderzoek gezien (toezegging was dit voorjaar).

Recht op toegang tot schuldhulpverlening voor elke jongere

De reden dat wij haast hebben bij dit onderzoek is dat wij horen dat meer dan de helft van de jongeren die zich melden bij schuldhulp na de eerste afspraak niet terugkomt. Wij willen weten wat de reden hiervan is. Het vermoeden is namelijk dat de eisen en de bejegening niet aansluit bij jongeren in een kwetsbare positie en dat deze jongeren daardoor geen toegang hebben tot schuldhulp maar ook dat de schulden nog verder oplopen met alle gevolgen van dien.

Kan de staatssecretaris aangeven wat er precies onderzocht gaat worden, wat de stand van zaken van het onderzoek is en wanneer de resultaten van dit onderzoek beschikbaar zullen zijn? En of de toegang, het aantal afhakers en de reden daarvan meegenomen zal worden in dit onderzoek?

Door de ministeries VWS, OCW en SZW zijn sinds juni 2016 drie ronde tafelsessies over kwetsbare jongeren met problematische schulden die willen studeren georganiseerd. SZN is gesprekspartner en d.d. 1 juni jongstleden was de derde ronde tafelsessie met genoemde ministeries en de ministeries Financiën, VenJ, de belastingdienst, het CAK, DUO, de NVVK en een aantal gemeenten. Tot op heden voor jongeren in een kwetsbare positie zonder resultaat.

SZN heeft kennis genomen van het verslag¹ van een schriftelijk overleg, vastgesteld d.d. 22 februari 2017 en herkent zich **niet** in de uitkomsten zoals in deze verwoord over bovengenoemde ronde tafels en de oplossingsrichtingen die genoemd worden. Bijvoorbeeld de conclusie dat er geen wettelijke

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2016-2017, 24 515, nr. 385.

beperkingen zijn die een schuldrustperiode in de weg staan of dat maatwerk de oplossing is in een lokale context waarin elke gemeente haar eigen beleid voert.

Voorbij de goede voorbeelden en quick wins

De complexiteit met betrekking tot de inkomens- en schuldenproblematiek voor kwetsbare jongeren vraagt om andere maatregelen dan goede voorbeelden en 'quick wins'. Dat wil zeggen structurele oplossingen. Veel financiële problemen waar jongeren tegenaanlopen worden met zorg toegedekt omdat heldere oplossingen om schulden te voorkomen en op te lossen ontbreken². Maatwerk voor jongeren is nodig maar het leidt ertoe dat gemeenten elk hun eigen beleid voeren. Een landelijk beleid ontbreekt waardoor ongelijkheid ontstaat. Een duidelijke visie op jongeren schuldenvrij op weg helpen naar een betere gekwalificeerde toekomst ontbreekt.

Actieonderzoek om te komen tot een passende aanpak voor kwetsbare jongeren

Van de Straat pleit voor een actieonderzoek bij kredietbanken van 4 tot 6 gemeenten om boven tafel te halen waarom jongeren niet ingaan op het aanbod van de schuldhulp en met te weinig financieel draagvlak geen toegang hebben tot schuldhulp. Met als doel om te komen tot een aanpak waarbij schuldhulp aansluit bij kwetsbare jongeren.

Kan de Staatssecretaris toezeggen dat er gericht actieonderzoek in het beloofde onderzoek wordt opgenomen zodat gemeenten meer inzicht krijgen in wat kwetsbare jongeren nodig hebben om aan hun schulden en toekomst te werken? En daarvoor middelen beschikbaar stelt?

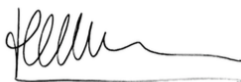
Voor de laatste rondetafel d.d. 1 juni jl. heeft Van de Straat aan de hand van casuïstiek in een notitie (zie bijlage) ingebracht wat er nodig is. In het kort samengevat:

1. Overheid: Zet het halen van een diploma en het vinden van werk voorop! En faciliteer gemeenten daarbij.
2. Maak van het voorkomen van schulden een topprioriteit! Inzet van preventie bij jongeren waarbij de ouders financieel buiten beeld (jongeren uit de jeugdhulp en dak- en thuisloze jongeren). Doe dit samen met Jeugdhulporganisaties en de opvang.
3. Zorg voor voldoende inkomen. Geef gemeenten ruimte om jongeren in een kwetsbare positie financieel te ondersteunen (voorkom rechtsongelijkheid en regel dit in elke gemeente hetzelfde)
4. Geef gemeenten een opdracht en budget om de toegang tot schuldhulpverlening voor jongeren in een kwetsbare positie te verbeteren.

Kan de staatssecretaris toezeggen dat deze punten meegenomen worden in het toegezegde onderzoek dat is toegezegd in de brief d.d. 7 februari jongstleden?

Voor vragen kunt u terecht bij ondergetekende (06-44490221) en bij Marleen van der Kolk, programmamanager Van de Straat (06-30720138).

Met vriendelijke groet,
Hella Masuger, directeur

Bijlage: Input SZN Inkomen & Schulden

² De WMO en de Jeugdwet zijn gericht op zorg en ondersteuning naast de Participatiewet die gericht is op handhaving, fraudebestrijding, ontmoediging en boete.